

ТЕМАТИЧНИЙ НАПРЯМ
Теорія та історія держави і права, філософія права,
соціальна комунікація

ФУНКЦІЇ ЮРИДИЧНИХ СИМВОЛІВ

Гатала Ірина Юріївна,

курсант 2-го курсу

Прикарпатського факультету

(м. Івано-Франківськ)

Національної академії внутрішніх справ

Символи існували ще в первісному суспільстві, коли люди через недосконалість мови навчилися фіксувати ті чи інші події та передавати їх наступним поколінням за допомогою символів. З розвитком суспільства символи оновлюються, змінюються їхні форми та значення, проте їхня роль у суспільстві зростає. На сьогодні символи посідають важливе місце у всіх сферах людської діяльності, адже кодування світу сприяє інтелектуальному розвитку людства.

Що стосується юридичних символів, то це один із найважливіших засобів юридичної техніки. Проблеми значення символів відбиті в їхніх функціях. Існує навіть окрема класифікація за функціональним призначенням, згідно з якою символи поділяються на регулятивні та декларативні.

Перші виражають у символічній формі певні владні веління, виступають в ролі юридичних фактів, що спричиняють конкретні правові наслідки. Значення другого виду юридичних символів пов'язане не стільки з конкретними правовими наслідками, що виникають у зв'язку з їх використанням, скільки з тими цінностями, які вони виражають [1].

Правові символи як елемент юридичної техніки виконують низку функцій. Функції юридичних символів – це система напрямків правового впливу на суспільні відносини за допомогою правового символу, які викликані необхідністю правового регулювання на певному етапі розвитку. Саме функції визначають основне призначення та сутність правових символів для суспільства чи окремих соціальних груп.

Оскільки правові символи володіють такою якістю, як різноспрямованість, це зумовлює широту класифікацій юридичного символу за різними підставами:

1) залежно від сфери життя, на яку спрямований вплив правових відносин (економічна, політична, ідеологічна);

2) за семіотичним значенням (функції фіксації, функції зберігання та передачі інформації, номінативна, комунікативна функції);

3) за їх юридичною сутністю (функція уніфікації правового матеріалу, правотлумачна, правоконкретизувальна функції).

Зауважимо, що ця класифікація не єдина, оскільки проблема значення правових символів часто зосереджена на їхніх функціях. Наприклад, М.М. Вопленко виділяє лише три основні функції правових символів: попереджувально-орієнтаційна, функція посилення регулятивного ефекту, функція економії юридичних і мовних засобів [2, с. 73].

На думку Давидової М.Л., варто об'єднати окремі класифікації функцій правових символів та зосередитися на наступних: регулятивна, правовстановлювальна, ідеологічна, інформаційна, охоронна, економічна.

Регулятивна функція спрямована на забезпечення чіткої організації суспільних відносин, особливо коли це потрібно зробити швидко та до великої кількості суб'єктів.

Правововстановлювальна функція полягає в наданні значення юридичним фактам, тобто окремі правові знаки можуть надавати юридичну силу документам та забезпечити їхню нормативність. До таких символів можна зарахувати реквізити документів (печатка, підпис, зображення Державного Герба), проголошення судового рішення, видача свідоцтв – усі вони забезпечують рух правовідносин та призводять до певних наслідків.

Ідеологічна функція. Правові символи можуть здійснювати на людину суттєвий емоційний та психологічний вплив на суспільство. Завдяки їм можна донести певні правові норми та елементи державної ідеології. Цю функцію найчастіше виконують державні символи, офіційна символіка державних організацій та інші.

Інформаційна функція. Ще у первісному суспільстві символи були як засіб зберігання та передачі інформації. Ця функція збереглась і до тепер, зараз символи є зручним джерелом інформації для великого кола суспільних відносин.

Економічна функція пов'язана з тим, що юридичні символи спрощують і економлять мовні та юридичні засоби. До прикладу використання бланків та документів сприяє більш точному, конкретнішому викладу інформації.

З огляду на вищесказане можна зробити висновок, що юридичні символи – це засоби юридичної техніки, які виконують ряд функцій. Основними функціями, правових символів є регулятивна, правовстановлювальна, ідеологічна, інформаційна, охоронна, економічна.

Список використаних джерел:

1. Давыдова М. Л. Юридическая техника: проблемы теории и методологии: монография. Волгоград : Изд-во ВолГУ, 2009. С. 302-306.
2. Вопленко М.М. Правовая символика. *Правовидение*. 1995. Вып. 4-5. С. 71-73.
3. Мішегіна В.М. Функції правових та державних символів. URL: http://www.juris.vernadskyjournals.in.ua/journals/2018/1_2018/4.pdf (дата звернення: 07.06.2020).

РОЗУМІННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИМ СУДОМ З ПРАВ ЛЮДИНИ КАТУВАННЯ, ЖОРСТОКОГО ТА ТАКОГО ПОВОДЖЕННЯ, ЩО ПРИНИЖУЄ ЛЮДСЬКУ ГІДНІСТЬ

Доготар Маріанна Василівна,

студентка 4-го курсу

Прикарпатського факультету

(м. Івано-Франківськ)

Національної академії внутрішніх справ

Сучасний розвиток демократичних і правових держав напряду пов'язаний з дотриманням основоположних прав та свобод людини та виконанням державами вимог щодо не унеможливлення порушень у цій сфері.

Заборона катувань чи нелюдського або такого, що принижує гідність, поведження чи покарання, виступає одним із основних прав і одночасно гарантією таких невід'ємних прав людини, якими є право на життя, свободу та особисту недоторканність, право на повагу честі й гідності. Відомо, що правове становище людини регламентується, насамперед, нормами національного законодавства держави, на території якої вона проживає. Однак велику роль в регулюванні прав та свобод людини відіграють міжнародні нормативно-правові акти. Адже Конституція України зазначає, що чинні міжнародні договори, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України, є частиною національного законодавства [1, с. 24-26]. Тому розглядаючи питання щодо заборони катувань в Україні, потрібно підкреслити, що основними документами, щодо заборони катувань є Конвенція ООН проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або принижуючих гідність видів поведження та покарання (1984 р.), до якої Україна приєдналася у 1987 році та Європейська Конвенція про запобігання катуванням чи